

Prognose
Turismen i Danmark
2016-2019
Februar 2016

Prognose. Turismen i Danmark 2016-2019

Udgivet af:

VisitDenmark
Februar 2016

Adresse:

Islands Brygge 43, 3.
2300 København S
Tlf. +45 3288 9900

Forside:

DenmarkMediaCenter

Forfatter:

Charlotte Rømer Rassing
Analytiker i VisitDenmark
E-mail: crr@visitdenmark.com

© VisitDenmark 2016

Gengivelse af rapporten eller dele heraf er tilladt med kildeangivelse.

Prognose: Turismen i Danmark 2016-2019

I denne publikation præsenteres VisitDenmarks prognose for turismen i Danmark frem mod 2019 samt en temperaturmåling af den aktuelle økonomiske situation på de væsentligste markeder for dansk turisme. Prognosen baserer sig primært på en økonometrisk model udarbejdet af Tourism Economics. De økonomiske faktorer, der vurderes at have største betydning for turismens udvikling, er BNP, privatforbrug og valutakursudvikling. Historisk er der en positiv sammenhæng mellem den økonomiske udvikling i et land og outbound turismen fra landet. Vækstforventningerne fra Tourism Economics er efterfølgende kvalificeret af VisitDenmark og VisitDenmarks markedskontorer.

Konklusionen er, at der fortsat ventes positiv vækst i turismen i Danmark de kommende år

- Indhold:**
- 1. Prognose**
 - 2. Aktuelle markedskonjunkturer herunder vejrkort**
 - 3. Økonomiske konjunkturer og prognoser (baggrundstabeller)**
 - 4. Metode og usikkerhedsfaktorer**

1. Prognose

I 2015 fortsatte væksten i antal overnatninger i Danmark. Over 49 mio. overnatninger blev der registreret samlet set. Det er det højeste niveau nogensinde. Navnlig de udenlandske overnatninger trak op med en samlet vækst på 6,7 pct. Den tyske fremgang på 6,7 drev i høj grad den positive udvikling. I alt blev der i 2015 registreret næsten 25 mio. udenlandske overnatninger i Danmark.

Det er dermed fra et meget højt udgangspunkt nærværende prognose vurderer udsigterne for turismen i Danmark i de kommende år. Alligevel ventes væksten at fortsætte. De udenlandske overnatninger forventes at stige med 2-4 pct. i 2016 og ventes at resultere i 25,1-25,5 mio. udenlandske overnatninger i Danmark i 2016.

Udviklingen ventes bredt funderet på både nær- og fjernmarkeder. De positive forventninger baserer sig primært på økonomiske faktorer, men også adfærdsmæssige faktorer kan spille en rolle. Den europæiske økonomi er generelt i bedring. Samtidig kan den øgede internationale terrortrussel påvirke både udrejselyst og valg af destination. Dette kan betyde, at flere turister - særligt fra nærmarkederne - søger til Danmark som en nær, velkendt og tryk destination. Omfanget af påvirkningen er dog uvis.

Udsigt til fremgang for turismen i Danmark

Udviklingen i Danmark ift. Europa

Forventningerne til udviklingen i Danmark ligger stort set i tråd med forventningerne til den internationale turisme i Europa. Tourism Economics forventer en vækst i udenlandske overnatninger i Europa på 4,5 pct. i 2016 baseret på de økonomiske prognoser. Holder prognosen for antallet af udenlandske overnatninger i Danmark, vil der i 2019 være knap 3 mio. flere udenlandske overnatninger i forhold til i 2015. Dermed vil niveauet for udenlandske overnatninger i Danmark nå det hidtil højeste. Også danskernes overnatninger i Danmark ventes at stige – dog med vækstrater, der er lidt lavere end de udenlandske.

På den lidt længere bane frem mod 2025 forventes det samlede antal overnatninger i Danmark at vokse med 1½-3½ pct. om året¹.

Udviklingen i Danmark ift. Nordeuropa

Ser man på udviklingen i de nordeuropæiske lande, som Danmark primært vurderes at konkurrere med, forventer Tourism Economics en lidt lavere vækst end forventningerne til resten af Europa.

¹ Der forventes større vækstrater i storbyturismen end i turismen i Kyst- og naturdanmark.

Tourism Economics forventer en vækst i udenlandske overnatninger i Nordeuropa² på 4,4 pct. i 2016.

Forventningerne til væksten i udenlandske overnatninger i Nordeuropa er særlig positive, når det gælder Irland, Holland og Storbritannien, mens forventningerne til væksten i Sverige og Tyskland er noget mere afdæmpede.

Overnatningsprognose for Danmark 2016-2019, vækstforventninger i %

	2012	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*
Udland	-0,5	-0,3	6,6	6,7	2-4	2-4	1,5-3,5	1,5-3,5
Danmark	-0,3	0,9	3,4	3,2	1,5-3,5	1,5-3,5	1,5-3,5	1,5-3,5
I alt	-0,4	0,3	5,0	4,9	2-3,5	2-3,5	1,5-3,5	1,5-3,5

VisitDenmarks prognose med udgangspunkt i Tourism Economics prognose af 5.januar 2016. Kilder til overnatninger 2012-2015: Danmarks Statistik.

*Der forventes større vækstrater i storbyturismen end i kyst – og naturturismen.

Overnatningsprognose for Danmark 2016-2019, vækstforventninger i absolutte tal (mio.)

	2012	2013	2014	2015	2016**	2017**	2018**	2019**
Udland	21,8	21,8	23,2	24,8	25,1-25,5	25,6-26,1	26,3-26,8	27,2-27,7
Danmark	22,6	22,8	23,6	24,4	24,3-24,7	24,8-25,3	25,3-25,8	25,8-26,3
I alt	44,5	44,6	46,8	49,1	49,3-50,3	50,4-51,4	51,5-52,6	53,0-54,0

VisitDenmarks prognose med udgangspunkt i Tourism Economics prognose af 5.januar 2016. Kilder til overnatninger 2012-2015: Danmarks Statistik.

*Der forventes større vækstrater i storbyturismen end i kyst – og naturturismen.

** Prognoseintervallerne tager udgangspunkt i Tourism Economics forventninger.

² Danmark, Sverige, Norge, Finland, Tyskland, Holland, UK og Irland

Den økonomiske baggrund for forventningerne

Baggrunden for de positive vækstforventninger skal primært findes i prognoserne for den internationale økonomi. Empirisk er der en sammenhæng mellem lysten til at rejse og de økonomiske konjunkturer. VisitDenmark har i bearbejdningen og valideringen af den rent økonomisk funderede prognose fra Tourism Economics suppleret med konkret markedsviden og input fra VisitDenmarks markedskontorer.

I USA er der stigende økonomiske aktivitet og forventningerne er positive. Både BNP og det amerikanske privatforbrug forventes at udvikle sig positivt understøttet af faldende oliepriser, stigende realløn og faldende ledighed. I forhold til turismen i Europa og Danmark gør den stærke USD det billigere at være amerikansk turist i både Europa og Danmark.

Økonomierne i Europa nyder godt af flere positive faktorer: Oliepriserne er stadig lave, den globale vækst har bidt sig fast en række nordeuropæiske lande, og de økonomiske politikker i en række europæiske lande understøtter opsvinget. Rent pengepolitisk har Den Europæiske Centralbanks lempelser indvirkning på finansmarkederne og har medført lavere renter og udsigt til forbedrede kreditvilkår og dermed flere investeringer. Den overvejende neutrale finanspolitik, der føres i store dele af Europa, fremmer også væksten. Med tiden vil strukturreformerne og investeringsplanerne for Europa også bære frugt.

For turismen i Danmark er det desuden relevant, at den tyske økonomi grundlæggende er sund. Også den svenske økonomi ser ud til at være på rette vej igen efter en kortere afmatningsperiode, mens Norge som et olieeksporterende land fortsat lider under den lave oliepris. Dette er

medvirkende til, at forventningerne til den norske økonomi er moderate. I forhold til den danske krone er både den svenske og norske krone blevet svagere. I den økonomiske prognose ventes dette dog at være et midlertidigt fænomen.

Dansk turisme forventes i prognoseperioden at lukrere på den voksende økonomiske aktivitet i UK, den ventede faldende ledighed og det stigende privatforbrug. Samtidig forventes det britiske pund at blive styrket hen mod slutningen af prognoseperioden, hvilket vil gøre det billigere at være britisk turist i Danmark. Også i Holland forventes positive vækstrater i både BNP og privatforbrug fremadrettet.

De sydeuropæiske økonomier har været under hårdt pres. Trods tegn på bedring kæmper flere af landene fortsat med høj ledighed og strukturelle problemer. Forventninger til fremtiden er dog positive - både når det gælder BNP og privatforbrug.

Mange af de nye vækstmarkeder, bl.a. BRIK-landene, har i en årrække oplevet afmatning i økonomierne eller decideret økonomisk tilbagegang. I 2016 forventes fortsat negativ BNP-vækst i Brasilien og Rusland. Omvendt forventes økonomien i Kina fortsat at vokse, men ikke længere med tocifrede vækstrater. I stedet peger de økonomiske prognoser på en BNP-vækst på knap 6 pct. I 2016 forventes ligeledes vækst på det australske og japanske marked med positive vækstrater i såvel BNP som privatforbrug.

Også i Danmarks forventes en positiv udvikling i økonomien med lav inflation og heraf øget realindkomst, faldende ledighed samt positive vækstrater i såvel privatforbrug som BNP.

2. Aktuelle markedskonjunkturer – inkl. vejrkort

Dansk turisme-vejrkort for centrale markeder: Hovedmarkeder

Meget negativ	Negativ	Neutral	Positiv	Meget positiv
				
Danmark 	<ul style="list-style-type: none">• Overnatningsvækst i 2015 i Danmark: 3,2 pct. Feriehusbookinger for 2016 ultimo december: +7,3 pct.• Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 4,1 pct. 2017: 3,0 pct. VisitDenmark forventer vækst i Danmark på niveau med forventninger for Europa generelt.• Der er positive forventninger til udviklingen i den danske økonomi. BNP vækst på omkring 2 pct. i hele prognoseperioden og vækst i privatforbrug på 2,2 pct. i 2016, 1,9 pct. i 2017 og 1,7 pct. i 2018 og 2019.			
Tyskland 	<ul style="list-style-type: none">• Overnatningsvækst i 2015 i Danmark: 6,7 pct.• Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 4,2 pct. 2017: 2,9 pct. Den tyske feriekalender 2015 var fordelagtig for dansk turisme, da den sene placering af sommerferien gav plads til flere tyskere i feriehusene. I 2016 og 2017 er den tyske ferieplacering en anelse mindre gunstig for Danmark. De ekstra midler, der specifikt er afsat til tysk kyst-markedsføring i 2016, kan dog betyde fremgang. På den baggrund vurderer VisitDenmark, at væksten i Danmark bliver på niveau med eller måske endda lidt over vækstforventningerne for Europa i 2016 og 2017.• Ser man på bookingstatistikken var der ultimo december 2015 booket 6,2 pct. flere husuger af tyske turister for hele 2016 og 8,2 pct. flere til sommeren 2016. Det tegner godt for den tyske turisme til Danmark.• Tysk økonomi er generelt sund, og der forventes fremgang i både BNP og privatforbrug i prognoseperioden. Vækstforventningerne til 2016 er 2,2 pct. i BNP og 1,7 pct. i privatforbruget. Lave oliepriser og stigende eksport understøtter vækstforventningerne.			
Norge 	<ul style="list-style-type: none">• Overnatningsvækst i 2015 i Danmark: 4,6 pct. Dermed nåede antal norske overnatninger i Danmark sit hidtil højeste niveau (2,6 mio.).• Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 0,3 pct. 2017: 2,8 pct. VisitDenmark lægger sig op ad den økonomisk funderede prognose for outbound overnatninger i 2016 og 2017.• I forhold til turismen i Danmark er det yderligere relevant, at forholdet mellem den danske og norske krone ventes fastholdt, så det fortsat vil være relativt dyrt at være norsk turist i Danmark. Dette trækker alt andet lige i retning af færre norske turister i Danmark.• I udgangen af december 2015 var booket 17,6 pct. flere norske husuger i de danske feriehusene for det kommende år sammenlignet med sidste år. Dette peger på en positiv udvikling.• De faldende oliepriser er medvirkende til, at den økonomiske prognose for Norge			

spår behersket vækst i BNP. Privatforbruget klarer sig dog pænt. I Norge er der råd til at føre ekspansiv politik for at modvirke effekterne af oliepriserne. Sammen med en lav arbejdsløshed er dette medvirkende til, at det private forbrug forsættes at udvikle sig pænt.

- Privatforbruget forventes at udvikle sig positivt i både 2016 og 2017, men dog med noget lavere vækstrater end i de foregående år. Vækst i privatforbrug: 1,5-2 pct. om året i hele prognoseperioden.

Sverige

- Overnatningsvækst i 2015 i Danmark: -4,1 pct.
- Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 4,7 pct. 2017: 2,2 pct. VisitDenmark forventer at kunne fastholde overnatningsniveauet fra 2015 i 2016.
- Der opleves en tendens til, at svenskerne lader sig påvirke af trusselsbilledet i det store udland. Dermed bliver det mere attraktivt at rejse til nærmarkederne – herunder også Danmark.
- Selv om bedringen på de internationale markeder gradvist er begyndt at smitte af på svensk eksport, er svensk økonomi endnu ikke kommet sig over en længere periode med nedgang for eksportindustrien. Men udsigterne er positive. I den økonomiske prognose for den svenske økonomi ventes stigende BNP-vækst og pæn fremgang i privatforbruget understøttet af faldende ledighed. Dette peger isoleret sig på flere svenske turister i Danmark. I den anden retning trækker udviklingen i valutakursen. I 2016 vil det fortsat være relativt dyrt at være svensk turist i Danmark.

Holland

- Overnatningsvækst i 2015 i Danmark: 11,4 pct. Feriehusbookinger for 2016 ultimo december +20,1 pct.
- Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 4,3 pct. 2017: 3,2 pct. Efter en positiv vækst på 6,0 pct. i 2014 var forventningerne til 2015 skruet i vejret – og forventningerne blev indfriet med en vækstrate på 11,4 pct. VisitDenmark forventer, at den positive vækst vil fortsætte i 2016. Vækstforventningerne ligger op ad andre kilders analyser af det hollandske rejsemarked (fx NBTC - NIPO).
- Efter recession og lav vækst er der nu positive takter i økonomien og positive forventninger. BNP-vækst: Godt 1,5 pct. om året i hele prognoseperioden. Privatforbrug: 0,5 pct. i 2016 og stigende vækstrater frem mod 2019.

Storbritannien

- Overnatningsvækst i 2015 i Danmark: 13,1 pct.
- Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 6,2 pct. 2017: 3,0 pct. Der er positive forventninger fremadrettet – især for storbyturismen. VisitDenmarks vækstforventninger ligger lidt over den økonomisk funderede markedsprognose. Danmark har momentum på det britiske marked med pæne vækstrater på over 7 pct. de senere år.
- Generel vækst i storbyturisme, der præger den britiske turisme i Danmark, øget flykapacitet mellem Storbritannien og København og et stadig stærkere pund peger alt sammen i retning af fortsat fremgang på det britiske marked.
- 2015 var et godt år med stigninger i privatforbrug og BNP. Den stigende aktivitet og fremdrift i den britiske økonomi forventes at fortsætte i prognoseperioden. Vækst i BNP: 2,9 pct. i 2016. Vækst i privatforbrug: 2,8 pct. i 2016 – herefter fortsat fremgang, men i lidt lavere tempo.

Note: Den økonomisk funderede markedsprognose for Europa er Tourism Economics' rene markedsprognose for Europa.

Dansk turisme-vejrkort for centrale markeder. Andre centrale markeder

Frankrig

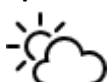
- Antallet af overnatninger faldt i 2015 med 3,3 pct. sammenlignet med 2014.
 - Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 5,1 pct. 2017: 3,4 pct. Den generelle vækst i storbyturisme, der kendetegner fransk turisme i Danmark, betyder, at VisitDenmark venter at kunne matche de forventede europæiske vækstrater for Frankrig. Forventningerne understøttes af en stigning i tilgængeligheden via lavprisselskaber i 2016 takket være Vuelin. Samtidig falder flere helligdage i 2016 fordelagtigt i forhold til at holde lang weekend. Efter lave vækstrater i såvel BNP som privatforbrug i en årrække, er forventningerne nu positive. Vækstraterne forventes dog at blive moderate – bl.a. pga. den fortsat høje ledighed på omkring 9,5 pct. BNP vækst: 1,7 pct. i 2016. Vækst i privatforbrug: 1,4 pct. i 2016.
-

Italien

- Overnatningerne i Danmark i 2015 steg med 1,0 pct.
 - Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 2,5 pct. 2017: 1,8 pct. VisitDenmark venter dog en lidt højere vækst fra det italienske marked end den økonomisk funderede prognose tilsiger for Europa generelt. Det skyldes flere faktorer. Danmarks primære italienske opland er Norditalien og Rom, hvor den økonomiske situation er bedre end i Italien som helhed, generel vækst i storbyturisme, som er den primære italienske ferieform i Danmark, og øget lavpris flykapacitet mellem Italien og København taler alt sammen for en positiv udvikling i antallet af overnatninger.
 - For første gang i flere år ventes der igen positiv – men dog beskedent - vækst i BNP fremadrettet drevet af stigende eksport. Det private forbrug ventes også at udvikle sig positivt omend moderat i hele prognoseperioden – bl.a. pga. den fortsat høje ledighed på omkring 11 pct. BNP vækst: Omkring 1 pct. om året i hele prognoseperioden (2016-2019). Vækst i privatforbrug: 0,9 pct. i 2016 og 0,8 pct. i resten af prognoseperioden.
-

Spanien

- Overnatningsvækst i 2015 i Danmark: 12,9 pct.
 - Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 4,2 pct. 2017: 3,0 pct. VisitDenmark forventer, at de spanske overnatninger i Danmark vil udvikle sig på linje med spanske overnatninger i Europa eller bedre i lyset af den generelle vækst i storbyturismen.
 - 2015 var et godt år for Spanien med en positiv udvikling i BNP på 3,2 pct. Denne positive udvikling forventes at fortsætte i hele prognoseperioden (2016-2019) – dog med aftagende vækstrater. Forventningerne til udviklingen i privatforbruget er også positive på trods af en fortsat høj ledighed. BNP og privatforbrug forventes at stige med omkring 2 pct. om året i hele prognoseperioden, Udgangspunktet er dog lavt.
-

USA

- Overnatningsvækst i 2015 i Danmark: 19,4 pct.
 - Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa: 2016: 8,5 pct. 2017: 5,9 pct. VisitDenmark forventer vækst i Danmark på niveau med forventningerne for Europa generelt. Det generelle momentum Danmark har på det amerikanske marked og en fordelagtig valutakurs er medvirkende forklaringer til de positive vækstforventninger.
 - Der har været pænt vækst i BNP og indenlandsk efterspørgsel, og væksten forventes at fortsætte. Blandt andet opleves stigende aktivitet i bygge- og anlægssektoren som følge af en efterspørgsel efter flere enfamiliehuse. Den lave oliepris, lønmæssig optur i husholdningerne og faldende ledighed trækker også
-

op. Samtidig forventes USD at indtage en stærkere position i forhold til kronen. Når det drejer sig om amerikansk turisme i Europa og Danmark understøttes denne af den stærke USD. BNP vækst: 2,8 pct. i 2016 og 2017. Vækst i privatforbrug: 3,0 pct. i 2016, 2,8 pct. i 2017.

**BR(I)K, Japan og
Australien**

- Overnatningsvækst i 2015 i Danmark: Brasilien: 5,6 pct., Rusland: -35,2 pct., Kina: 23,1 pct., Japan: -12,8 pct., Australien: 2,3 pct.
- Økonomisk funderet markedsprognose for outbound-overnatninger i Europa i 2016 og 2017: Brasilien: -5,3 pct. og -3,1 pct., Kina: 11,1 pct. og 8,2 pct., Rusland: 1,9 pct. og 8,1 pct., Japan: 1,3 pct. og 2,4 pct., Australien: 2,4 pct. og 4,8 pct. VisitDenmark venter dog, at vækstraterne bliver noget højere for Danmark på flere af markederne bl.a. for Kina og Australien.
- For BRIK landenes vedkommende ventes der generelt en lille afmatning i økonomierne. Den kinesiske økonomi ventes at vokse, men ikke i samme tempo som tidligere med tocifrede vækstrater. Den japanske økonomi ventes at udvikle sig moderat, men positivt i hele prognoseperioden. Den australske økonomi ventes at udvikle sig positivt de næste år med vækstrater i BNP på omkring 3 pct.

Note: Den økonomisk funderede markedsprognose for Europa er Tourism Economics' rene markedsprognose for Europa.

Den økonomiske udvikling på de enkelte Markeder

Danmark. Det går den rigtige vej for dansk økonomi. Der har været positiv vækst 2 år i træk, ledigheden er faldende, og boligmarkedet er i bedring med stigning i priser på både huse og ejerlejligheder. Lave renter risikerer dog på sigt at give anledning til ubalancer i økonomien i form af højere gældsætning og mindre opsparing. Heller ikke 2015 bød på nogen imponerende vækst i privatforbruget, der blot steg med 2,0 pct. Der er overraskende lidt for et år, der ellers bød på pæne stigninger i realindkomst, beskæftigelse, høj forbrugertillid og stabilisering på boligmarkedet. Arbejdsmarkedet er fortsat et lyspunkt i dansk økonomi. Således fastholdes den lave ledighed på 4,7 pct.

Tyskland. Der er generelt høj forbrugertillid i Tyskland. Samtidig er der positive forventninger til udviklingen i BNP på 2,2 pct. i 2016 og 1,8 pct. i 2017. Der er dermed ikke udsigt til en høj vækst, men Tyskland er dog et af de europæiske lande, hvor der forventes den højeste vækst. Et robust arbejdsmarked, lave oliepriser, lave renter og en devalueret euro bidrager til stigende eksport og vækst. Den fortsatte lave ledighed vil presse lønningerne op og alt-andet-lige medføre stigende privatforbrug.

De positive forventninger til beskæftigelsen, økonomien generelt og udviklingen i privatforbruget forventes at have en afsmittende effekt på tyskernes rejselyst – også til Danmark.

Norge. Væksten er under pres fra den faldende oliepris og en stigende ledighed på den korte bane. Lave renter og boligpriser øger risikoen for opbygning af makroøkonomiske ubalancer. Dette er usikkerhedsfaktorer, når vi kigger et par år frem, men ventes ikke at slå igennem før i 2017.

I forhold til turismen i Danmark er det yderligere relevant, at det seneste år er blevet noget dyrere at være norsk turist i Danmark. Dette trækker alt andet lige i retning af færre norske turister til Danmark, om end nordmænd er en af de mindre prisfølsomme nationer. Valutakursudviklingen betyder også, at det generelt er

blevet dyrere at være norsk turist i Europa, hvilket sammen med en lavere økonomisk vækst tilsiger, at nordmændene ikke vil rejse lige så langt de kommende år som ellers – til glæde for dansk turisme.

Sverige. De svenske virksomheder nyder fortsat godt af en lav kronekurs, der gavner konkurrenceevnen på eksportmarkederne. Den økonomiske vækst understøttes også af et lavt renteniveau. Begrundet i en pæn vækst i BNP (2,7 pct. i 2015) fastholder Sveriges Riksbank sin pengepolitik. Det forventes, at den svenske krone forbliver relativt svag på kort sigt. På lidt længere sigt forventes det, at den svenske krone vil blive styrket over for euroen og dermed også over for den danske krone. Det vil betyde, at det – på den lidt længere bane - vil blive noget billigere at være svensk turist i Danmark. Økonomisk vækst peger isoleret set på flere svenske turister i Danmark. Dog er tilgængeligheden fra Sverige til Danmark på det seneste blevet besværliggjort af den nyligt vedtagne grænsekontrol. Hvor længe denne grænsekontrol vil finde sted, og i hvor høj grad dette vil påvirke turiststrømmen, er endnu for tidligt at udtale sig om.

Holland. Efter at have ligget underdrejet i nogle år, er der nu udsigter til rimelige, men trods alt beskedne økonomiske vækstrater i den nære fremtid. Den økonomiske vækst ventes at blive bredt funderet.

De positive forventninger til udviklingen på Hollands vigtigste eksportmarkeder understøtter vækstforventningerne. De forholdsvis positive udsigter for den hollandske økonomi forventes at have en afsmittende effekt på rejselysten til Danmark.

Storbritannien. Trods aftagende vækst i de seneste kvartaler, fortsætter den positive udvikling i økonomien. Den økonomiske vækst i UK forventes at fortsætte i et robust tempo primært drevet af den indenlandske efterspørgsel. Ledigheden har stabiliseret sig omkring de 5,5 pct., og lønudviklingen er positiv. Forventede stigninger i arbejdsproduktiviteten understøtter væksten i reallønnen. Aftagende stimulerende politikker ventes dog at tage

toppen af den økonomiske aktivitet sidst i prognoseperioden.

Fra et turismemæssigt synspunkt er det yderligere centralt, at pundet ventes at forblive relativt stærkt, hvilket gør det billigere at være britisk turist i resten af Europa – og i Danmark.

Frankrig. Følgerne af den økonomiske krise tynger fortsat den franske økonomi, men forventningerne til fremtiden er ganske positive. Den økonomiske vækst forventes at stige gradvist med 1,7 pct. i såvel 2016 som 2017 takket være bl.a. lave oliepriser og virkningerne af en vækst- og aktivitetspakke (Macron-loven), der har til formål at liberalisere en række erhverv. En høj ledighed på over 9 pct. vil dog fortsat lægge en dæmper på væksten. Alligevel ventes der fremgang i det franske udrejsemarked, og da turismen fra Frankrig til Danmark er domineret af en voksende storbyturisme, ventes dette yderligere at trække opad.

Italien. Den italienske økonomi lider fortsat under eftervirkningerne af finanskrisen, men oplevede for første gang i mange år i 2015 positiv vækst. Årsagen var bl.a. fremgang på de italienske eksportmarkeder. Væksten er dog beskeden ikke mindst fordi, Italien fortsat slås med store og en stigende mængde af misligholdte lån, der hæmmer investeringerne. Også forventningerne til udviklingen i privatforbruget er beherskede, men dog positive. Dette hænger bl.a. sammen med den fortsat store arbejdsløshed på over 12 pct. i 2015.

Danmark har de seneste år haft pæne turismevækstrater fra det italienske marked, hvilket bl.a. hænger sammen med, at de italienske storbyturister i Danmark i høj grad kommer fra områder med et større økonomisk råderum.

Spanien. Efter en årrække med negative vækstrater oplevede Spanien i 2014 og 2015 en positiv udvikling i økonomien med en BNP-vækst på henholdsvis 1,4 pct. og 3,2 pct. Lave renter for virksomheder og husholdninger vil støtte op om den økonomiske udvikling. Finanspolitikken forventes at være mild ekspansiv i de næste par

år. Dette vil - sammen med gennemførelsen af strukturelle reformer - øge virksomhedernes tillid og investeringslysten. Den positive udvikling forventes at fortsætte i prognoseperioden både for BNP og privatforbrug. Udgangspunktet er dog lavt, og ledigheden forventes først fra 2017 at komme under 20 pct.

Turismemæssigt var der i 2014 og 2015 vækst i de spanske overnatninger i Danmark. Om væksten bliver lige så høj de kommende år er usikkert, men planlagt øget flykapacitet i 2015 trækker i opadgående retning.

USA. Aktuelt opleves pæn og stigende aktivitet i den amerikanske økonomi. Den lave oliepris, reallønsfremgang og faldende ledighed bidrager generelt til et øget privatforbrug. Pengepolitikken er fortsat meget lempelig. Den offentlige gæld er historisk høj, men budgetunderskuddet indsnævres, og faldende udgifter på sundhedsområdet har forbedret de langsigtede udsigter. Et resultat af den stigende økonomiske aktivitet er dog, at styrken og intensiteten af stimulerende politikker må formodes at aftage i prognoseperioden. Væksten i økonomien forventes således at blive dæmpet på sigt grundet vigende eksport.

Amerikansk turisme i Europa og Danmark understøttes af en stadig stærkere USD i prognoseperioden.

Finland. Økonomien er langsomt på vej ud af en længerevarende recession. Den økonomiske aktivitet var stort set nul (-0,4 pct. i 2014 og 2015), men forventes styrket i 2016 og resten af prognoseperioden. Der har været og er fortsat en betydelig modvind fra krisen i Rusland og en fortsat svag såvel indenlandsk som global efterspørgsel. Samtidig er arbejdsløsheden ganske høj og forventes fastlåst omkring de 8 pct. i hele prognoseperioden. Trods det forventes stigende positiv vækst i perioden 2016-2019 hjulpet af den generelle europæiske fremgang.

Schweiz og Østrig. Den schweiziske økonomi forventes styrket i de kommende år med vækstrater på op mod 2 pct. Et lavt renteniveau, lavere import og råvarepriser vil understøtte den

indenlandske efterspørgsel. I slutningen af prognoseperioden bliver det lidt billigere at være schweizisk turist i Danmark, og det vil alt-andet-lige være fordrende for overnatningstallet. Desuden har Danmark momentum på det schweiziske marked. En gradvis bedring er i gang på det østrigske marked med positive vækstforventninger til både BNP og privatforbrug. Danmark har også her turismemæssigt momentum på trods af den beskedne økonomiske vækst

Australien. Der er positive forventninger til udviklingen i den australske økonomi med vækst i både BNP og privatforbrug på omkring tre procent om året i prognoseperioden. Den mindre afmatning i bl.a. erhvervsinvesteringer opvejes af en styrkelse af forbruget og eksporten. Privatforbruget ventes bl.a. understøttet af gradvis faldende ledighed og den forventede valutakursudvikling betyder, at det bliver billigere at være australsk turist i Europa og Danmark.

BRIK. BRIK-landene oplever i disse år afmatning i økonomierne eller decideret økonomisk tilbagegang. Værst ser det ud for i **Rusland**, men den økonomiske aktivitet i **Brasilien** er også præget af negativ vækst. Den **kinesiske** økonomi ventes fortsat at vokse, men ikke med tocifrede vækstrater. I stedet peger de økonomiske prognoser på kinesisk vækst på knap 7 pct. i 2015 gående mod 5,3 pct. i prognoseperioden. Dette er fortsat en høj vækst og vidner om en stadig voksende middelklasse. Risikofaktorer som boligbobler, overkapacitet og devalueringer er dog til stede i Kina. Den **indiske** økonomi ventes at vokse med godt 6 pct. om året i prognoseperioden. Væksten i den **japanske** økonomi forventes at være forholdsvis beskeden, men trods alt med positive vækstrater i både BNP og privatforbrug i de kommende år. Dette ventes at resultere i en svag vækst i japanernes rejselyst.

3. Økonomiske konjunkturer og prognoser (tabelmateriale)

Prognosen tager udgangspunkt i Tourism Economics' prognose for europæisk og dansk turisme, der primært baserer sig på forventninger til økonomien fremadrettet.

Neden for er vist en række baggrundstabeller for centrale økonomiske variable og deres forventede udvikling i prognoseperioden: 2016-2019.

Real BNP-vækst

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*
	--- procent ---						
Australien	2,1	2,7	2,4	2,8	3,1	2,9	2,7
Brasilien	2,7	0,1	-2,5	-1,0	1,0	1,7	2,2
Canada	2,0	2,4	1,0	2,4	3,3	2,9	2,6
Danmark	-0,5	1,1	1,8	2,0	2,0	2,0	1,9
Finland	-1,1	-0,4	-0,4	1,0	1,8	2,1	2,2
Frankrig	0,7	0,2	1,2	1,7	1,7	1,5	1,6
Holland	-0,4	1,0	1,8	1,6	1,6	1,7	1,6
Italien	-1,7	-0,4	0,7	1,0	1,1	1,1	1,0
Japan	1,6	-0,2	0,8	1,8	1,0	0,6	0,8
Kina	7,7	7,4	6,6	5,9	5,7	5,5	5,3
Norge	0,8	2,2	1,0	0,7	1,9	2,0	2,0
Polen	1,7	3,4	3,7	3,7	3,4	3,4	3,3
Rusland	1,3	0,6	-3,9	-0,2	2,7	3,2	2,8
Schweiz	1,8	1,9	0,8	1,2	2,0	1,9	1,6
Spanien	-1,2	1,4	3,2	2,7	2,3	2,2	2,1
Sverige	1,3	2,4	2,7	2,9	2,3	1,9	1,8
Tyskland	0,4	1,6	1,6	2,2	1,8	1,3	1,0
UK	1,7	3,0	2,6	2,9	2,5	2,3	2,3
USA	1,5	2,4	2,5	2,8	2,8	2,7	2,7
Østrig	0,3	0,5	0,7	1,3	1,8	1,8	1,8

Kilde: Tourism Economics, prognose, 5. februar 2016

Realvækst i privatforbruget

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*
	--- procent ---						
Australien	1,7	2,4	2,6	2,9	3,0	3,0	2,8
Brasilien	2,9	0,9	-2,9	-1,0	1,1	1,6	2,0
Canada	2,5	2,7	2,0	2,2	2,1	2,2	2,3
Danmark	0,0	0,7	2,0	2,2	1,9	1,7	1,7
Finland	-0,3	0,5	0,7	0,7	1,5	1,6	1,6
Frankrig	0,5	0,7	1,9	1,4	1,3	1,4	1,4
Holland	-1,4	0,0	0,9	0,5	1,1	1,4	1,6
Italien	-2,8	0,3	0,5	0,9	0,8	0,8	0,8
Japan	2,1	-1,3	-0,4	2,1	1,1	0,8	0,9
Kina	8,0	8,3	7,3	7,0	6,8	6,5	6,2
Norge	2,0	2,0	2,5	1,4	1,8	2,0	2,0
Polen	1,2	3,1	3,5	3,4	3,3	3,1	3,0
Rusland	4,9	1,2	-7,7	0,6	1,8	2,4	2,2
Schweiz	2,2	1,3	1,2	1,1	1,7	1,8	1,7
Spanien	-2,3	2,4	3,4	2,6	2,1	1,9	1,8
Sverige	1,9	2,5	2,1	3,0	2,5	2,1	1,9
Tyskland	0,8	1,0	1,9	1,7	1,2	1,1	1,1
UK	1,7	2,6	3,2	2,8	2,1	1,8	1,9
USA	1,7	2,7	3,0	3,0	2,8	2,6	2,5
Østrig	0,0	0,0	0,3	1,2	1,5	1,4	1,4

Kilde: Tourism Economics, prognose, 5. februar 2016

Ledighed

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*
	--- procent ---						
Australien	5,6	6,1	6,2	5,8	5,5	5,3	5,3
Brasilien	7,1	6,8	8,3	8,9	9,6	9,6	9,6
Canada	7,1	6,9	6,8	6,7	6,6	6,5	6,4
Danmark	5,8	5,0	4,7	4,7	4,7	4,6	4,6
Finland	8,1	8,7	9,4	9,0	8,2	7,9	7,5
Frankrig	9,9	9,9	9,9	9,7	9,5	9,4	9,3
Holland	8,9	9,0	8,9	8,9	8,8	8,7	8,4
Italien	12,2	12,7	12,3	12,3	11,9	11,5	10,9
Japan	4,0	3,6	3,4	3,5	3,5	3,5	3,6
Kina	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Norge	3,5	3,5	4,4	4,7	4,1	3,9	3,8
Polen	13,5	12,3	10,8	10,0	9,7	9,4	9,2
Rusland	5,5	5,2	5,8	6,4	6,2	5,6	5,1
Schweiz	3,2	3,2	3,3	3,5	3,4	3,1	3,0
Spanien	26,1	24,4	22,3	20,6	19,4	18,3	17,3
Sverige	8,0	7,9	7,6	7,1	6,6	6,3	6,1
Tyskland	6,9	6,7	6,4	6,3	6,3	6,3	6,3
UK	7,5	6,1	5,6	5,5	5,4	5,3	5,2
USA	7,4	6,2	5,3	4,8	4,7	4,7	4,7
Østrig	5,3	5,6	5,7	5,5	5,4	5,3	5,1

Kilde: Tourism Economics, prognose, 5. februar 2016

Valutakurser i forhold til den danske krone

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*
Valutakurs							
	--- danske kroner ---						
Australien	5,4	4,9	5,0	4,7	5,0	5,3	5,5
Brasilien	2,6	2,4	2,1	1,7	1,6	1,6	1,4
Canada	5,5	4,9	5,2	5,1	5,4	5,8	5,6
Japan	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Kina	0,9	0,9	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
Norge	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9
Polen	1,8	1,8	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8
Rusland	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Schweiz	6,1	6,1	6,9	6,2	6,0	6,0	6,0
Sverige	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
UK	8,8	9,3	10,1	9,8	9,6	9,4	9,2
USA	5,6	5,6	6,7	6,6	6,5	6,4	6,2
Årlig ændring							
	--- procent ---						
Australien	-9,6	-9,5	2,7	-6,4	6,1	6,7	2,9
Brasilien	-12,2	-8,5	-12,1	-21,2	-1,5	-3,9	-7,6
Canada	-5,9	-9,6	4,6	-1,5	6,7	7,4	-3,1
Japan	-20,7	-7,8	3,2	-8,7	-4,6	-2,8	-3,2
Kina	-0,5	-1,6	17,5	-7,5	-1,5	0,0	-0,1
Norge	-3,9	-6,7	-6,1	-6,2	3,4	3,6	2,3
Polen	0,0	0,4	1,5	-3,8	0,9	3,2	-0,6
Rusland	-5,3	-17,0	-25,8	-3,5	12,0	1,8	-1,1
Schweiz	-1,9	1,0	12,3	-9,4	-3,3	0,3	-0,3
Sverige	0,8	-5,0	-3,2	-5,4	2,1	5,3	0,2
UK	0,7	5,4	9,5	-3,1	-2,4	-1,6	-3,0
USA	-3,0	0,1	19,2	-1,5	-1,5	-1,5	-3,1

Note: Stiger valutakursen skal en udenlandsk turist betale mindre for en dansk kr.

Kilde: Tourism Economics, prognose, 5. februar 2016

Samlet forbrug af udlandsrejser (løbende priser)

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*
	--- mia. USD ---						
Australien	27,3	25,0	20,5	20,6	24,4	27,2	29,4
Brasilien	24,6	25,1	20,5	18,0	18,8	20,4	21,3
Canada	33,7	32,4	28,7	28,5	30,7	33,3	36,0
Danmark	9,7	9,9	8,5	8,7	9,0	9,3	9,5
Finland	5,0	5,2	4,5	4,5	4,5	4,7	5,0
Frankrig	40,6	45,2	39,8	39,7	40,9	42,8	44,8
Holland	20,0	21,0	18,1	17,6	18,0	19,0	19,9
Italien	25,3	27,1	23,2	23,1	23,6	24,6	25,6
Japan	21,0	18,6	15,5	14,6	14,7	14,9	15,2
Kina	95,9	122,9	146,0	157,3	177,2	201,4	228,8
Norge	18,1	19,0	16,2	15,2	16,3	18,1	19,8
Polen	7,6	8,4	7,8	9,0	10,3	11,4	12,5
Rusland	52,6	49,6	31,9	32,9	40,2	45,7	50,4
Schweiz	14,4	14,9	14,3	13,8	14,1	14,8	15,5
Spanien	15,2	16,7	15,4	15,2	15,5	16,4	17,5
Sverige	17,3	18,2	16,3	16,6	17,5	19,1	20,3
Tyskland	88,2	88,9	75,7	77,6	81,1	86,0	91,0
UK	54,6	59,3	57,3	61,4	65,1	69,0	72,9
USA	98,2	104,4	112,9	120,5	125,8	130,9	135,6
Østrig	10,1	10,6	9,3	9,1	9,2	9,6	10,0

Kilde: Tourism Economics, prognose, 5. februar 2016

4. Metode og usikkerhedsfaktorer

Metode

Prognosen er baseret på en økonometrisk model udarbejdet af Tourism Economics, der er en afdeling under det internationalt anerkendte forskningsinstitut Oxford Economics. Tourism Economics prognose er baseret på den forventede økonomiske udvikling.

De økonomiske faktorer, der i den sammenhæng vurderes at have størst betydning, er BNP-vækst, privatforbruget og valutakursudviklingen. Derudover opererer Tourism Economics med en såkaldt pent-up variabel, der justerer for et lands afvigelse fra den forventede langsigtede udvikling. Dette uddybes nedenfor. Historisk er der en positiv sammenhæng mellem den økonomiske udvikling i et land (konjunkturerne) og outbound turismen fra landet.

Denne rapport indeholder prognose for udenlandske og danske overnatninger i Danmark. Den bagvedliggende prognosemodel er opbygget således, at de bilaterale prognoser er mere usikre end de generelle markedsforventninger til Europa. Dette er baggrunden for, at rapporten kun indeholder én samlet prognose for de udenlandske overnatninger i Danmark og ikke deciderede prognoser for de enkelte markeder.

Den samlede prognose for udenlandske overnatninger i Danmark er dog en bottom-up prognose for de enkelte markeder, hvor VisitDenmark både har skelet til Tourism Economics markedsforventninger til Europa og Danmark, men også inddraget VisitDenmarks markedschefer og ansvarlige, der har haft mulighed for at kommentere på de konkrete markedsforventninger og komme med input i form af særlig viden om de respektive markeder.

Usikkerhedsfaktorer

Prognosen for de økonomiske variable

Når turismeprognosen er afhængig af prognosen for de respektive økonomiske variable, er usikkerheden forbundet med prognosen for disse i sig selv et usikkerhedselement.

Udbudssiden. Turismeefterspørgslen bliver i Tourism Economics model bestemt af de økonomiske variable for hvert enkelt marked. Udbudssiden i modellen, dvs. hvordan væksten i udlandsrejser fordeler sig destinationerne imellem, bliver både bestemt vha. økonomiske variable som valutakurser, men også blødere variable som adgangsforhold og andre rammebetingelser, som det kan være svære at sætte tal på. Det er med til at gøre de bilaterale prognoser mere usikre end de generelle markedsprognoser.

Pent-up variablen. Derudover spiller pent-up variablen en rolle. På baggrund af den økonomiske udvikling og udbudsfaktorerne udarbejdes en langsigtet prognose for den enkelte destinations relation. Hvis en destination overpræsterer overnatningsmæssigt på et marked et år ift. prognosen, tvinger modellen året efter den forventede udvikling tilbage mod det langsigtede forventede overnatningsniveau. Tilpasningen mod den langsigtede trend sker over en årrække, og der er knyttet nogen usikkerhed til tilpasningen specielt for nye markeder. Tourism Economics har de senere år forfinet Pent-up variablen så den ikke slå helt så kraftigt igennem på fx vækstmarkederne.

Der findes også andre rent tidsrækkebaserede prognosemetoder, hvor den helt simple tilgang blot er at forvente, at væksten det kommende år bliver den samme som i det forgangne år. Flere af disse tidsrækkebaserede metoder kan i større eller mindre grad lægge vægt på det momentum, der er på et bestemt marked. Hvis der lægges meget vægt på det øjeblikkelige momentum, svarer det til en langsom tilpasning mod den langsigtede tren, dvs. at pent-up variablen kun har mindre betydning. Tourism Economics har lavet test af deres models prognoseevne på historisk data, der viser, at modellen rammer relativt rigtigt. Men sammenhænge kan jo ændre sig over tid, og størrelsen af pent-up variabelens betydning kan ændre sig. Dette er et yderligere usikkerhedselement ved de bilaterale prognoser.